

EDITORIAL

SUMARI

dues efemèrides històriques

Engany el país ha tingut l'ocasió de commemorar dues efemèrides històriques de diferent significació i transcendència. Ens referim, és clar, als 800 anys del naixement del rei En Jaume a Montpeller, el 1208, i a l'inici de la Guerra del Francès, el 1808, també coneguda a nivell espanyol com la Guerra de la Independència.

La primera podem considerar-la com el punt de partida de la nostra història tardomedieval, la que indica la fundació d'un estat-nació que arribarà als seus dies de plenitud amb Pere III el Cerimoniós, al segle XIV i que acabarà unint-se a Castella en el XVI. Una Castella que, amb molt més pes demogràfic i econòmic, sobretot a partir dels cabals arribats de les colònies americanes, amb l'ajuda d'un pretendent francès, Felip d'Anjou, futur Felip V, sotmetrà per les armes l'antiga Corona d'Aragó i començarà una política de persecució i assimiladora que encara afecta la nostra actualitat estatutària. A banda, és clar, que amb l'absolutisme importat de la corona francesa donarà peu, primer, a les revoltes de la Guerra del Francès i, dècades després, a les cruentes tres guerres civils o carlines que ensanaren la història de les Espanyes al llarg del segle XIX.

Després de la unificació i declaració d'independència dels comtats catalans per part del Guifre el Pilós, l'altre gran moment nacional serà el regnat de Jaume I que posà les bases d'un estat-nació que comptà en la història europea de l'època. Jaume I, tal i com ens destacava en la seva conferència el Dr. Ernest Belenguier, va ser un rei prudent en moltes de les seves decisions i agudament intel·ligent. Per exemple, va haver de fer front a la voluntat hegemònica de la cort francesa sobre Occitània o als canvis de signe del papat que acabà fent costat als francesos. També pactà amb el rei de Castella, Alfons X el Savi, el seu gendre, per conquerir la part sud del País Valencià i Múrcia. Hagué de fer front al poder dels nobles, sobretot els aragonesos, i contraposar-lo amb el de les ciutats, especialment Barcelona, per poder mantenir uns equilibris que li permetessin governar com un rei emprenedor i ambiciós.

De fet, amb els anys, el mite no ha fet més que créixer i és ben viu en la mesura que institucions i governs de diferent signe polític han manipulat o rebutjat les commemoracions unitàries que s'havien de fer a diferents indrets dels PPCC. Així, per exemple, el govern del PP valencià subestimà la commemoració feta a Poblet amb representants de tots els països que formaven part de l'antiga Corona d'Aragó, o bé el govern socialista de la ciutat de Barcelona, encara és l'hora que li tributi un acte oficial digne de la gratitud que hauria d'esmerçar cap al rei que tant l'afavorí.

La Guerra del Francès, per la seva banda, va ser una revolta contra un exèrcit invasor de Catalunya i d'Espanya però, en l'endemig, s'hi van barrejar moltes de les tensions que havien marcat la història més recent, sobretot la por per part de l'antic règim de les idees perverses que havia escampat arreu d'Europa la Revolució Francesa. Va ser una guerra també de revolta contra les idees liberals que marcarien, com ja hem dit, algunes de les inflexions més violentes de la història finisecular. Quina paradoxa no representà una dotzena d'anys després l'entrada "pacífica" dels 100.000 fills de Sant Lluís, francesos, per calmar els fogots liberals de les Espanyes!

Arribats aquí, constatem que, més en la segona efemèride que no pas en la primera, la diversitat d'interpretacions que se n'ha fet no demostren res més que la complexitat d'anàlisi de la història que ha marcat i marca el nostre present.

Notícies de l'entitat	4
Notícies de la vila	5

ERNEST BELENGUER	
Jaume I el Conqueridor	7

FRANCESC LLADÓ	
Argentonins en la conquesta de Mallorca	9

ENRIC SUBIÀ	
La Guerra del Francès a Argentona. Uns apunts	13

ENRIC SUBIÀ	
El Capítol de la Seu (Saló de Pedra)	17

LLUÍS SERRA	
Un submarí a Argentona	19

NEUS ALSINA I BOIX I	
M. ÀNGELS JUBANY I PINÓS	
Duos Rios núm. 2	21

FRANCESC VILLÀ	
Argentona a la primera època d'"El Maresme" a l'any 1970 (V) ...	26

MARIA JOSEP CASTILLO	
Llibres a raig	28

AIGUA CLARA	
La Cara i la Creu	30

ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL D'ARGENTONA

Plaça de l'Església, 4 1r ARGENTONA
Tel. i fax 93 797 27 32
correu: arxiuhistoric@argentona.cat

Horari d'atenció al públic:

Dilluns de 9 a 15 h
Dimarts de 18 a 20 h
Divendres de 10 a 12 h